

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacræ
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus Uniuersus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disput. XXI. De distinctione Modali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

Varia Relatione realiter distincta, nequeunt separari. Et consistentes. Secundo probatur in creatis, relationem duorum extremorum inter se unitorum distinguuntur realiter, & tamen separari ab invicem non possunt. Idem est de relationibus producentis & producti per emanationem, item relatio creaturæ ad Deum, sine qua entitas creaturæ esse non potest, nec illa sine entitate creaturæ. Hæc tamen exempla desumpta ex creatis aliqui probabiliter putant solum probare naturaliter loquendo, cum divinitus forre separari possint. Ratio verd est non causalitas aliqua physica, sed connexio quædam quasi essentialis &

intrinsicæ rei unius respicientis alteram, ac proinde sine se se mutuo reperiri nunquam possunt.

Idem probant aliqui in partibus quantitatis, quæ licet realiter distinguantur, separari tamen omnes non possunt, quia sic daretur pars quæ esset simul pars & indivisibilis, quia non haberet partes in quas divideretur, cum omnes à se invicem essent separate. Item in punctis continui quæ licet omnia distinguantur realiter, separari tamen omnia non possunt, sic enim omnes partes separarentur, quod implicat, ut vidimus.

DISPUTATIO XXI.

De Distinctione Modali.

SECTIO PRIMA.

An sit minor Distinctio rei à re.

I. Distinctio modalis illa est, quæ vel inter rem & modum, vel inter duos modos intercedit. Ad cujus intelligentiam, notandum, cum res create sint imperfectæ, ac proinde vel dependentes, vel limitatæ, vel compositæ, aut secundum varios status mutabiles, hæc habere per entitates aliquas debent à se distinctas, per quas in his rationibus persiciantur, ut per actionem dependent, per unionem componuntur &c. Has entitates modos vocamus, quia tenuis sunt entitatis, ut & immediatè subjectis suis sint affixi, & ab his separari nullâ potentia possunt, ita ut permanent separari, quod tamen in accidentibus non repugnat, quantitas siquidem in Eucharistiâ conservatur sine subjecto, & albedinem conservare vel calorem potest Deus, destructâ quantitate, nive, & igne.

II. P. Suarez ergo d. 7. Metaph. sect. 1. nu. 16. quem multi sequuntur ex recentioribus, existimat distinctionem inter rem & modum non esse vocandam propriè realem, sed mediam quamdam, aut modalem. Ratio illius est primò, nam hic modus ex natura rei, & nemine cogitante distinguitur à re cujus est modus, nemine enim cogitante albedo non est inherens, nec homo sua ubicatio, sed non distinguuntur hæc ut res à re, vel realitas & entitas est, sic enim aliquo alio egeret quo subjecto suo affigeretur. Secundo, quia modi tam intimè ununtur rebus quarum sunt modi, ut nullâ potentia separati conservari possint, quod signum est illam conjunctionem esse quendam modum identitatis, quò autem plus identitatis, eo minus distinctionis.

III. Dico primò: modus & res ante omnem intellectus operationem distinguuntur, & hoc sensu realiter: ita omnes communiter, nec obviat P. Suarez. Ratio est manifesta, quia ita separari possunt, ut modus pereat manente re, cujus est modus, manet etiam materia & anima Petri, destructâ unione.

IV. Dico secundo: modus verè & propriè distinguitur à re cujus est modus, ac proinde hæc distinctio non est minor realiter. Ratio est, quia modus verè est ens licet imperfectum, nam est aliquid, cum non sit nihil, ergo est etiam res, licet imperfecta.

V. Ad cujus intelligentiam, notandum, licet subjectum modi sit perfectius ens, vel perfectior res quam modus, non tamen est magis ens, vel magis res quam ille. Sicut licet Christus homo sit longè alius perfectior, non tamen est magis homo, nam ipso facto quod quis essentiam habet seu conceptum hominis,

est homo, essentiæ enim rerum consistunt in indivisibili. Sic ergo licet modus sit imperfectior re cujus est modus, non tamen est minus res, nec minus ens quàm illa, cum non minus sit, vel esse possit quàm res quævis perfectissima.

Quod verò imperfectio unius extremi distinctionem non faciat minorem, probatur, sic enim magis distinguuntur duæ substantiæ, quàm substantia & accidens, equus verbi gratia & leo, quàm equus & albedo, quod tamen per se videtur falsum. Nec obstat quod modus ordinatur ad aliud, sic enim ordinatur accidens ad substantiam, cum sit ens ens, & ens multis gradibus substantia imperfectius.

SECTIO II.

Distinctio modi à re est major quam unius rei ab alia.

Dico itaque Distinctionem inter rem & modum majorem communiter esse quàm inter duas res absolutas. Hanc conclusionem licet à nemine affirmatam videam, existimo tamen ab eorum nullo negatum iri, qui mediam hæc distinctionem, P. Suarez non admittunt.

Ante probationem, Notandum primò, aliud esse aliqua duo distingui, aliud separari, vel dividi, nam res aliqua, etiam dum non dividuntur, nec separantur, sed perfectissime ununtur, adhuc sunt distinctæ, ut anima & corpus in homine. Et idem est de omnibus compositis, id enim in iis necessariò contingit, cum compositio sit distinctorum unio.

Notandum secundo, ad tollendam æquivocationem, dupliciter dici posse distinctionem majorem vel perfectiorem, materialiter scilicet & formaliter, materialiter illa distinctio est perfectior, quæ reperitur inter duas entitates perfectiores: sic duo Angeli perfectiorem dici possunt habere distinctionem, quàm duæ formicæ, aut duo leones, quia distinctio, ut diximus, est ipsa differentia, si ergo differentia sit perfectior, distinctio est hoc sensu perfectior. Et hoc modo distinctio inter duo entia rationis non est distinctio realis, sed rationis.

Formaliter illa distinctio est perfectior & major, quæ res inter se entitative magis disiungit, & majorem quasi distantiam in perfectione efficit; sic distingui ali qua dicimus numero tantum, alia specie, alia genere: quo sensu magis distinguitur Angelus Gabriel à colore, vel albedine, quàm à Michael, licet Michael res sit entitative longè perfectior calore, vel albedine. Hoc ergo sensu, & formaliter distinctione contendimus magis distingui rem à modo, quàm à re aliâ absolutâ.

Probatur ergo conclusio, illa magis distinguuntur & differunt, quæ minus conveniunt, sed res & modus

IX. Partes quantitatis realiter omnes distinguuntur & tamen nequeunt omnes separari. IV. Imperfectio unius extremi non facit distinctionem minus perfectam. I. Distinctio à re est major distinctio inter duas res absolutas. II. Dicitur modus à re esse major distinctio inter duas res absolutas. III. Distinctio à re est major distinctio inter duas res absolutas. IV. Distinctio formaliter major.

Quid sit distinctio modalis. Quid hic intelligamus per modos. Prima sententia affirmat distinctionem modalem non esse propriè realem.

Modus mi-
nus convenit
cum re,
quam una
rei cum ali-
a

modus sæpe minus conveniunt, quam duæ res ab-
solutæ, res enim sæpe est substantia, modus acci-
dens, unde nec genere conveniunt: res est quid com-
pletum, modus semper incompletus; sic etiam per
se loquendo accidens magis distinguitur à substantiâ
quàm una substantia ab aliâ. Quare omnium maxi-
ma distinctio est inter ens & non ens, à quibus non
solum abstracti non potest ratio aliqua generica, sed
nec ratio entis, sicque nec in ratione omnium com-
munissimâ conveniunt.

VI.
Differentia
rei & modi
magis disti-
nguntur, quam
differentia
duarum rei-
rum.

Confirmatur ex communi illo axioma supra re-
lato, per id res qualibet ab aliâ distinguitur, per quod in
suo esse constituitur, sed constituitur res qualibet per
suam differentiam, ergo per eandem distinguitur,
ergo cum differentia constitutiva substantiæ, & dif-

ferentia constitutiva modi, præsertim accidentalis,
plus inter se differant quàm duæ differentiæ sub-
stantiæ, plus distinguetur substantia à suo modo ac-
cidentalibus, quàm ab aliâ substantiâ sibi in perfectio-
ne æquali.

Ad primum argumentum pro sententiâ P. Suariz
sect. præcedente, n. 2. allatâ, Respondetur constare
ex dictis modum esse ens, cum verè existat, & ha-
bere entitatem licet imperfectam, quod negare ne-
mo potest, cum producatur de novo modi, & de-
struantur manente subjecto, ergo aliquid tunc pro-
ducitur & perit, ergo res, ergo ens. Nec sequitur
hinc, egere modos aliquo alio quo suis subjectis affi-
gantur, quia modus ex essentiâ suâ est intima affe-
ctio, & modificatio sui subjecti.

VII.
Modus verè
est ens, licet
ens imperfecto-
rum.

DISPUTATIO XXII.

De Distinctione Includentis & Inclusi, & ex natura rei.

SECTIO PRIMA.

An, & quid sit Distinctio Inadaquata, & In-
cludentis & Inclusi.

I.
Distinctio
inadaquata
duobus mo-
dis contingit.

Distinctio Inadaquata duobus potest modis
contingere: primò, quando duo composita
unam habent partem utriusque communem,
ut manus & pes in homine, ubi in utroque eadem
indivisibilis est anima. Secundo, quando plura inter se
realiter distincta, cum uno tamen tertio identifican-
tur, quod solum reperitur in sacrosancto Trinitatis
mysterio, ubi tres personæ Divinæ inter se realiter
distinctæ, cum eadem naturâ identificantur.

II.
Distinctio
includentis
& inclusi, &
contra.

Distinctio Includentis & Inclusi illa est, qua to-
tum distinguitur ab alterâ sui parte, Petrus verbi gra-
tia à suâ animâ, quam in se includit, & ei aliquid su-
peraddit, nempe materiam. E contra, Distinctio par-
tis à toto, Distinctio vocatur Inclusi ab Includente.
De hac distinctione præcipue hic nobis est fermo.

III.
Negant ali-
qui distinc-
tionem in-
cludentis, &
inclusi.
Contra: di-
versâ prædi-
cata realis
conveniunt
parti & toti,
ergo realiter
distinguen-
tur.

Negant aliqui hanc distinctionem, & dicunt ani-
mam Petri solum distingui ab ejus materiâ non au-
tem à Petro, seu toto. Sed contra, verum est dice-
re, anima Petri non est Petrus, seu pars non est to-
tum, non minus quàm anima non est materia, hæc
pars non est illa. Confirmatur, pars est quid incom-
pletum, totum completum, pars, ut materia, vel ani-
ma rationalis creatur, totum generatur, pars manet,
perit totum Petro moriente, ubi licet maneat ejus
anima, non tamen manet Petrus: quæ omnia ma-
nifesta sunt signa distinctionis realis. Confirmatur
secundò, eadem est essentia physica & essentia me-
taphysica, nec enim duplex est ejusdem rei essentia,
sed una duabus definitionibus explicata, physica ni-
mirum & metaphysicâ, sed materia non est essentia
metaphysica hominis, quis enim dicit materiam esse
animal rationale, ergo non est homo, ergo distin-
guitur ab homine.

IV.
Negari nullo
modo potest
distinctio in-
cludentis ab
incluso.

Dico itaque hanc admittendam esse distinctio-
nem, & unam partem includentis distingui ab inclu-
dente, ratione alterius partis quam præter hanc inclu-
dit. Ita P. Suarez d. 7, Metaph. s. 1. n. 2. 3. & tenent
recentiores communiter. Sufficiens probata
manet hæc conclusio argumentis in sententiâ prio-
ris impugnatione positis. Solum ergo restat argu-
mento cuidam respondeamus quod facessere solet in
hac materiâ negotium, quod tamen meo iudicio
plus perplexi habet quam solidi.

V.

Dicit itaque aliquis hinc sequi, materiam verbi

gratia, inadaquate distingui à se, patet sequela, to-
tum nihil aliud est quam utraque pars cum unione,
sed distinguitur materia à toto, ergo ab utraque par-
te, sed altera pars est ipsa materia, ergo materia dis-
tinguitur, inadaquate saltem à seipsa, non enim
alia materia, sed ipsa est in hoc toto. Primò, ut osten-
dam non tantam habere vim hoc argumentum quan-
tam præ se fert, simili plane formâ aliud affingam:
materia est causa partialis compositi, seu constituit
compositum, ut omnes fatentur, sed compositum
nihil aliud est quàm utraque pars cum unione, seu
materia & forma unitæ, ergo materia saltem inada-
quate causat & constituit seipsam: en eadem formâ
argumentum, & tamen est falsum, ut primo statim
intuitu apparet. Facile expediverit se quis ab argu-
mento, si cum aliquibus concesserit totum, qui non
existimant inconveniens idem posse hoc modo inad-
equatè distingui à seipso; qui tamen mihi viden-
tur dum vim primi argumenti effugiunt, urgeri se-
cundo.

Obj. hinc
sequi parè,
materiam ex-
gr. inada-
quate distin-
guit à se.

Contra: ead-
dem enim
formâ argu-
mentationis
probaret
quis mate-
riam inada-
quate cau-
sare se.

Respondetur ergo secundò, non distingui unam
partem inadaquate à se, licet enim distinguat
à toto, id est, à materiâ, formâ & unione simul sum-
ptis, malè tamen hinc arguitur distingui à se, muta-
tur enim suppositio, nam eo ipso quod capitur ma-
teria sigillatim, jam sumitur aliud à toto, ab illo au-
tem alio non distinguitur materia, cum sit ipsa; to-
tum autem non est materia, hæc enim est falsa pro-
positio totum est materia, sed est materia & forma
unitæ. Quando ergo capitur materia sola, non capi-
tur totum, nec includens, sic cum dicitur materia
unita distinguitur à forma, non est distinctio includen-
tis & inclusi, quia materia non includit formam, nec
è contra, sed est distinctio rei à re. Totum ergo est
utraque pars simul; & nisi sumatur hoc modo, non
est totum, nec distinctio includentis & inclusi. Un-
de malè arguitur, distinguitur à materiâ & formâ
unitis, ergo à materiâ sigillatim sumptâ, nam mate-
ria & forma unitæ sunt aliud objectum à materiâ,
nempe compositum, materia autem sola, est quid
incompletum, nec ullo modo à se distinguitur, sicut
secundum Aristotelem duo non sunt vis unum, sed semel
duo, & unum licet distinguat à duobus, non ta-
men à se nec inadaquate.

VI.
Resp. ergo
nihil probat
hoc argu-
mentum, cum
semper muta-
tur suppo-
sicio.

Quòd verò hic aliqui dicunt, plus includens di-
stingui ab incluso, quàm è contra, mihi acutius di-
ctum videtur, quàm verius: æquè enim repugnat
solum materiam esse totum compositum, atque to-
tum compositum esse solum materiam, unde for-
malis distinctio erit æqualis. Dices, aliquid habet
includens

Duo non
sunt vis unum,
sed semel duo

VII.
Non rectè
dicunt ali-
qui inclu-
dens plus dis-
tingui ab
incluso, quàm
includens ab
includente.